

Славенски езикъ, проповѣдвали Слово Божие и неуморно се борили, както съ остатъцитѣ на езичеството, така и съ невѣжеството на папишашкото духовенство. Одушевявани отъ ревностъ, тѣ прѣхождали изъ една областъ въ друга и проповѣдвали Евангелската истина на езикъ, който разбирали всичкитѣ слушатели. Четири години (отъ 863 до 867 год.) Св. Кирилъ и Методий изпълнявали Апостолско служение на источната църква за славата на Христовото име. И „**раднъ кыша Слокенѣ, слышаще келчѣа Божѣа сконмѣ азыкомѣ**“. (Несторъ гл. 17). Но това никакъ не понасяло на Римскитѣ въспитаници — Нѣмскитѣ епископи. Съ всѣкакви хули и ругателства тѣ посипвали Славенскитѣ проповѣдници за Славенското Богослужение и учение, което не било съгласно съ тѣхното невѣжество. На папа Николая тѣй сѣщо не могло да бѣде приятно, да го нѣматъ прѣдъ очитѣ си проповѣдницитѣ на чистата вѣра, като покоряватъ сърдцата Христу. Злополучната война на Ростислава съ Германцитѣ и свалянъето на патриарха Фотия открили на Николая леснотия, която той одавна желалъ — да повика Славенскитѣ проповѣдници въ Римъ. На пѣтя, въ Венеция, Славенскитѣ просвѣтители били длѣжни да издържатъ сурова преширня за справедливостъта на дѣлото си.

Но прѣсмникътъ на Николая († 13 Ноемвр. 867 год.) папа Адрианъ II, защото се боялъ да не загуби